

Entrevista a Gallego y Rey, humoristes gràfics

“Nosaltres fem periodisme”

Són dos, José Gallego i Julio Rey, dibuixant i guionista del duo d'humoristes conegut com a Gallego y Rey. Des de Suárez fins a Yáñez, tota la classe política ha passat per la seua ploma irònica i incisiva. Gallego y Rey fan, amb els seus dibuixos, una radiografia diària de l'estat.

No són com Maians i Siscar, Ramon i Cajal o Peris i Valero, ells són una parella, quasi un matrimoni, del qual se senten d'allò més orgullosos. Entre els seus companys de treball hi ha el president del govern, que ja no els convida a la *bodeguilla*, el cap de l'oposició, que no els convidaria mai a la *bodeguilla*, o l'ex-vice-president del govern, que els convidaria més aviat a una cambra de gas. Després d'uns dotze anys junts no pensen en el divorci, encara que reconeixen que estan cansats d'assistir a tanta separació entre dignitat i política.

—¿Què fèieu abans de conèixer-vos? ¿Éreu feliços? ¿Tenia sentit la vostra vida?

REY. En primer lloc érem més joves. Llavors la nostra vida tenia sentit, però menys. La veritat és que unir-nos professionalment ens ha donat tot el sentit possible.

GALLEGO. Quan jo vaig conèixer Julio, feia tres anys que treballava en premsa fent caricatures. Després de tancar *Blanco i Negro*, aleshores independent d'*Abc*, me'n vaig anar a *Diario 16* i allí estava Julio treballant d'il·lustrador. Després d'un any el director m'encarregà una tira amb guió per a la secció de televisió i, com que no havia fet mai guions, vaig recórrer a ell. “Llança'm un cable”, me'l van llançar i així continuem.

—¿El vostre va ser un amor a primera vista o un romanç llarg i intens?

REY. Primer va ser una amistat. Cadascú il·lustrant pel seu compte però en una mateixa taula, tres dibuixants. Quan els dibuixants érem “serveis generals” als diaris i hi havia molts pocs mitjans. Quan no hi havia fotos deien “que aquests facen un mico per a omplir”. Aquí es va formar un vincle d'amiguets, d'això de fer-se canyes fins l'encàrrec de l'antic director Pedro J. Ramírez.

GALLEGO. És que fins l'any vuitanta estàvem tres en una mateixa taula, i no de di-

“La lenta descomposició de la idea de canvi ha causat aquest ambient de podriment i corrupció.”

bui, sinó de redacció. Ens pegàvem pel llapis, per la goma, allò era terrible. A més treballàvem a preu fet. Venia el d'economia per una caricatura de José María Cuevas, l'altre en volia una de Tarancón, i tu, és clar, a fer-ho tot per a traure't un sou decent.

REY. A tant la peça. I després de moltes lluites aconseguírem un contracte. Amb la democràcia es va posar de moda l'humor polític, però durant quaranta anys aquí no es podien fer caricatures, no del senyor baixet, això per descomptat, però és que ni tan sols d'un ministre. Home, ara el màxim que et poden fer és portar-te a judici, però abans et formaven consell de guerra. Ara

tornem a estar de moda perquè la gent agraeix les lectures simpàtiques sobre la política. Això ha fet que s'ampliara el mercat i que hi haguera més oferta i més demanda. Gràcies a això pots pressionar el director “Mira, que m'han cridat de tal lloc”. I negociar el contracte.

GALLEGO. Sí, vaja, ja hem fet unes 84.000 modificacions de contracte, ¿no?

—¿Sou fills de la democràcia com afirmen els vostres admiradors o fills d'altres coses com afirmen els vostres detractors?

REY. ¿Fills de què?

GALLEGO. Home, nosaltres vam començar individualment el 1977 més o menys. Ja feia dos anys que havia mort els

"comes curtes". Particularment jo vaig començar dibuixant Suárez. Això de Gallego i Rey són cognoms, no és cap referència al règim anterior.

REY. Jo afegiria que en relació amb la caricatura política som fills del socialisme. Vam començar a fer les tires polítiques amb l'adveniment del PSOE. El que passa és que la millor manera de ser independent és a través de la política

GALLEGO. I si no aconsegueixes ser independent, com a mínim que et paguen bé.

—De tota manera, a banda de la democràcia, ¿Juan Guerra també us ha ajudat a triomfar?

gú. Ha dimitit Valverde però no se sap ben bé per què ha dimitit.

—Tot i això, una vegada acabat Juan Guerra, sort que teníeu el president del govern. Ara el tracteu més que mai.

GALLEGO. No necessàriament, jo no sé quantes caricatures de Felipe hem fet ja.

REY. Tota la vida política gira al voltant de Felipe González. Fins i tot l'escàndol de Guerra gira al seu voltant. Ara que diuen que s'ha separat de Guerra s'enfronta amb Ferraz. Tot passa per ell: la política econòmica de Solchaga passa per Felipe, la Llei Corcuera passa per Felipe.

GALLEGO. És molt carismàtic, a més. A

—¿Si el dibuixant té també la idea, l'altre ¿què?, ¿de camp i platja?

GALLEGO. No l'accepta, no la vol, diu que és una merda.

REY. La veritat és que perquè un equip funcione cal tenir ben clar el repartiment de funcions i nosaltres entenem que les funcions de cadascú estan ben limitades. Ja hem fet així un fum d'histories.

GALLEGO. En última instància sempre hi ha un intercanvi, es treballa molt. Julio es posa a treballar en la idea, després d'una estona me l'exposa amb un bocet, sobre el bocet es treballa. La discutim i es realitza finalment en tinta xinesa. A vegades la tira ix neta. Ell té la idea, jo dic *chapeau* i directament la dibuixo.

REY. Generalment quan ell diu *chapeau* al dia següent no l'entén ningú.

—¿Eixiu a historieta diària?

GALLEGO. Més, perquè sempre hi ha els treballs per a obres ptes. La revista dels minusvàlids d'allí, la dels cecs d'allà, el llibret de la falla de Catarroja... Hi ha molts encàrrecs paral·lels. La cosa de representació, si et donen un premi has d'anar, i totes aquestes coses. Sempre hi ha més treball que el del diari.

—I ¿les esposes què en pensen, del vostre treball?

REY. Afortunadament el nostre treball, com que és liberal, deixa molt de temps lliure.

GALLEGO. No, les dones ho tenen tot controlat. En el nostre cas i en el de tots.

—Però ho deveu passar malament quan algú dels dos està de mal humor.

REY. Sí, les circumstàncies influeixen en el treball. A vegades que vas amb mal humor al diari, però t'ix una bona tira i te'n tornes amb altra cara. També pot passar el contrari.

—¿Però feu opinió o humor?

REY. Fem totes dues coses, periodisme, en una paraula. Estem molt integrats en un diari i no hi ha prou amb fer la gràcia sinó que has de donar un poc d'informació, i servir-te'n per capgirar-la. Ridiculitzem situacions polítiques utilitzant la ironia, la referència a situacions grotesques. Però no crec que donem opinions, contem històries. Fer una broma amb Yáñez dient que és malastruc no és crear opinió.

—¿Penseu que la gent d'aquest país és prou madura per a bromejar, divertir-se i analitzar els problemes nacionals de primer ordre?

REY. Els lectors de diaris sí. El que passa és que hi ha pocs lectors de diaris. El nivell del país es veu pels lectors de diaris que té. El nivell és baix i un poc depriment.

Xavier Mínguez

GALLEGO. No hi ha dubte que el moviment de la política dels darrers anys ha estat fort. Però sobretot la descomposició del partit en el poder. La lenta descomposició del PSOE, o més aviat, de la idea de canvi, de la idea de renovació. Aquest podriments ha produït l'ambient de crispació i corrupció que vivim ara i evidentment, això ha donat peu a moltes tires. I tampoc és que t'agrade.

REY. Vam acabar de Juan Guerra fins la coroneta. Però no ha estat ell només, han estat quaranta casos en tres anys. Jo n'estic fart, no pretenem tampoc canviar el món, però com a mínim la premsa hauria de tenir més influència. I aquí no dimiteix nin-

mi em fa molta gràcia la polèmica aquesta de la successió del president. Jo crec fermament que ningú es creu seriosament aquestes notícies. Entenc que d'alguna manera s'ha d'omplir la primera plana dels diaris però vaja, això no s'ho creuen ni els mateixos que fan la notícia. Al panoli del Narcís Serra, ¿tu el veus de president del govern?

—I després d'onze anys ¿heu aconseguit posar-vos d'acord en algun moment?

GALLEGO. Sí, sempre ens posem d'acord. Potser perquè procedim del mateix barri, del mateix any, de la mateixa extracció social, la nostra postura davant la vida és molt similar.

RAFA GIL

